

упућивање у казнено-поправну установу, ако суду није познато место боравишта осуђеног лица или његова тачна адреса.

Према одредби члана 99, став 3. Кривичног закона СФРЈ, застаривање се прекида сваком радњом надлежног органа која се предузима ради извршења казне. То значи да је свака радња која се предузима ради извршења казне у кривично-правном смислу подобна да изазове прекид тока застаривања извршења казне. Тим пре што закон предвиђа обавезу суда да утврди тачну адресу осуђеног лица, исто као што предвиђа и обавезу да суд осуђеном лицу упути позив за издржавање казне. Стога, радње које суд предузима ради утврђивања адресе осуђеног лица нису необавезно административно комуницирање са другим органом или организацијом, него обавеза суда да у оквиру своје стварне надлежности поступа по закону.

Према томе, ако суд који је био стварно надлежан за извршење казне, предузме радње у циљу утврђивања пребивалишта или боравишта осуђеног лица, ради његовог упућивања на извршење казне, а по прибављеном извештају утврди да се пребивалиште осуђеног лица налази на подручју другог суда и да је тај други суд месно надлежан, по правилној примени члана 99, став 3. Кривичног закона СФРЈ, радње које је предузео стварно надлежан суд, предузео је надлежни орган па не представљају радње којима се прекида ток застаривање извршења казне.

Стога је Савезни суд својом пресудом Кзс број 19/87 од 12. маја 1987. године захтев савезног јавног тужиоца одбио као неоснован.

Припремио Александар Лазовић

ОДЛУКЕ УСТАВНОГ СУДА СРБИЈЕ

ДОПРИНОСИ ЗА ЗАДОВОЉАВАЊЕ ЗАЈЕДНИЧКИХ ИНТЕРЕСА И ПОТРЕБА

Самоуправна интересна заједница здравствене заштите општине Краљево поднела је захтев за оцену уставности одредаба Одлуке о привременом утврђивању обавеза обезбеђивања средстава за задовољавање заједничких потреба и ослобађање неких корисника те обавезе.

У представци је наведено да скупштина општине није овлашћена да прописује олакшице за допринос који нису њен приход, а тиме се заједници наноси ненадокнадива штета, јер се стварају губици у здравственим радним организацијама са којима се врши размена рада у оквиру заједнице.

Скупштина општине Краљево у одговору на наводе у представи истакла је да је Скупштина општине 3. октобра 1986. године донела Аутентично тумачење за одредбе чл. 25. и 26. Одлуке по коме се ослобађање од плаћања доприноса самоуправним интересним заједницама друштвених делатности за 1985. годину може извршити под условом да су ове одредбе Одлуке преузете у одговарајућим одлукама самоуправних интересних заједница.

После овог одговора, од заједнице здравствене заштите затражено је обавештење о томе да ли је заједница донела самоуправни општи акт о утврђивању висине доприноса за 1985. годину сходно одредбама члана 59. Закона о здравственој заштити.

У току поступка Самоуправна интересна заједница здравствене заштите општине Краљево обавестила је Суд да Скупштина ове Заједнице није била у могућности да донесе одлуку о висини доприноса зато што оснивачи Заједнице нису закључили Самоуправни споразум о основама плана како је то предвиђено чланом 68. Закона о здравственој заштити.

Заједница је даље навела да су средства за здравствену заштиту обезбеђивана искључиво на основу одредаба оспорене Одлуке и да остаје при иницијативи за покретање поступка за оцену уставности и законитости одредаба члана 25, 26. и 27. Одлуке.

Суд је утврдио да је оспорену Одлуку донела Скупштина општине Краљево и утврдила обавезу обезбеђивања средстава за задовољавање заједничких потреба у самоуправним интересним заједницама друштвених делатности као и висину те обавезе. Ову Одлуку Скупштина општине је донела на основу овлашћења која су јој дата Уставом и законом. Одлука има интервентни и привремени карактер, тј. примењује се дотле док се у самоуправним интересним заједницама не донесу самоуправни општи акти о утврђивању висине доприноса за задовољавање заједничких потреба.

Одлуком је, поред осталих, утврђена и обавеза плаћања доприноса за здравствену заштиту у висини тог доприноса (чл. 2. до 9. Одлуке). Поред тога, одлуком су утврђене одређене олакшице и ослобођења.

Оспореним одредбама чл. 25, 26. и 27. предвиђене су олакшице и ослобођења од плаћања доприноса на исти начин као што је то предвиђено за порезе (члан 25), а предвиђена су и ослобађања од плаћања доприноса за здравствену заштиту појединих организација удруженог рада и радних заједница које су у одредбама чл. 26. и 27. Одлуке и таксативно наведене по врсти делатности или по називу.

Уставом СР Србије предвиђено је да радни људи оснивају самоуправне интересне заједнице ради задовољавања својих личних и заједничких потреба и интереса. Ради задовољавања тих потреба и интереса плаћају доприносе из дохотка и из личних доходака у складу са наменом, односно са циљевима којима ова средства служе. Своје личне и заједничке потребе и интересе радници и други радни људи остварују на начелима узајамности и солидарности у самоуправним интересним заједницама у којима остварују слободну размену рада удружувјући рад и средства. Законом, односно на закону заснованом одлуком Скупштине друштвено-политичке заједнице, може се утврдити обавеза оснивања, односно основати самоуправни интересна заједница када су делатности такве заједнице од посебног друштвеног интереса и прописати обавеза плаћања доприноса. Заједница чија је делатност од посебног друштвеног интереса, дужна је да ту делатност обавља на начин утврђен законом, односно одлуком Скупштине друштвено-политичке заједнице. Ако се у заједници која обавља делатност од посебног друштвеног интереса не донесе одлука о питању од којег битно зависи рад самоуправне интересне заједнице, Скупштина друштвено-политичке заједнице може, под условима и по поступку који су прописани законом, донети одлуку којом се привремено решава то питање (чл. 51, 52, 58. и 59. Устава СР Србије).

Законом о здравственој заштити („Службени гласник СР Србије“, број 30/79, 59/82, 18/83, 22/84, 50/84, 51/85 49/86) у време доношења оспорене Одлуке било је предвиђено да се основи и мерила за обезбеђивање средстава за здравствену заштиту, као и начин и рокови уплате тих средстава утврђују самоуправним споразумом о основама плана који се закључује у заједници здравствене заштите (члан 58, став 1). Висину доприноса утврђује заједница здравствене заштите у складу са напред поменутих основама и мерилима а у смислу одредаба члана 113. Закона о удруженом раду (члан 59, став 1).

Ако се у заједници здравствене заштите не закључе одговарајући самоуправни споразуми до утврђеног рока, скупштина општине за општинску заједницу својом одлуком, до закључивања споразума, утврђује начин обезбеђивања средстава за здравствену заштиту (члан 58. став 2).

У конкретном случају Скупштина општине је својом одлуком утврдила начин обезбеђивања средстава за здравствену заштиту, пошто средства нису обезбеђена актима заједнице на начин и по поступку који су прописани законом.

Полазећи од напред наведених одредаба Устава СР Србије и Закона о здравственој заштити, Суд је оценио да Скупштина општине

при уређивању начина обезбеђивања средстава може прописати обавезу плаћања доприноса и предвидети олакшице и ослобођења, јер она то питање уређује привремено у случајевима када се то не учини у заједници, па је донео решење о неприхватању иницијативе ради покретања поступка за оцену законитости спорне одлуке.

(Решење Уставног суда Србије ИУ бр. 354/86 од 10. IX 1987. године)

ИЗМЕНА ДЕТАЉНОГ УРБАНИСТИЧКОГ ПЛАНА

Пред Уставним судом Србије иницирано је покретање поступка за оцену законитости Одлуке о одређивању градског грађевинског земљишта у Врању. Иницијатори сматрају да наведена Одлука Скупштине општине није у складу са законом, јер није донета по прописаном поступку и што је њој измењена ранија одлука и грађани доведени у битно другачији положај.

Уставни суд је прихватио иницијативу и донео решење о покретању поступка за оцену законитости Одлуке о одређивању градског грађевинског земљишта у Врању, „Службени лист општине Врање“, бр. 1/82. У решењу Суда указано је на недостатке, односно несагласности одређених одредаба ове одлуке са законом и са Уставом СР Србије. Основни недостатак, односно несагласност ове одлуке са Законом јесте у томе што је овом Одлуком извршено подруштљавање катарских парцела изван граница Генералног урбанистичког плана и што је одређено да одлука ступа на снагу даном доношења.

Према прибављеној документацији Суд је утврдио да су делови одредаба чл. 7. и 12. наведене Одлуке несагласни са уставним принципом да се општа акта друштвено-политичких заједница објављују пре него што ступе на снагу (члан 232. Устава СР Србије).

По оцени Суда несагласно је са законом извршено подруштљавање земљишта на подручју наведеном у Одлуци. Увидом у извод из Генералног урбанистичког плана Врања утврђено је да је намена наведеног земљишта према овом ГУП-у пољопривредна и да је земљиште одређено као зона забране сваке изградње (посебно индивидуалних стамбених објеката), што је Одлуком стављено ван снаге.

Према тада важећим одредбама члана 10, став 1. тачка 2, став 2. Закона о грађевинском земљишту („Службени гласник СРС“, број 20/79 и 16/83) као градско грађевинско се може одредити земљиште у границама урбанистичког плана града, односно насеља градског карактера које је предвиђено за проширење града, под условом да је за такво земљиште донесен детаљан урбанистички план, односно план подручја посебне намене са детаљном урбанистичком разрадом према коме ће се изградња и уређивање обухваћеног земљишта у целини или већим делом извршити најдоцније у року од 10 година. Новелираним одредбама члана 10. истог Закона — пречишћени текст („Службени гласник СРС“, број 27/86) овај рок је сведен на 5 година, с обзиром да је подруштљавање неизграђеног грађевинског земљишта, поред одговарајућег урбанистичког плана, условљено и предвиђеном изградњом и уређењем тог земљишта средњорочним друштвеним планом општине. Према члану 27. Закона, ако се градоко грађевинско земљиште најдоцније у року од 5 година од одређивања градског грађевинског земљишта не преда општини, односно одређеном кориснику у року одређеном решењем о давању земљишта на коришћење, ранији сопственик има право да захтева од општине да преузме то земљиште и да му исплати накнаду по прописима о експропријацији.

Планирање и уређење простора се спроводи одговарајућим одлукама Скупштине општине донетим у законом прописаном поступку. Намена земљишта одређена генералним урбанистичким планом може се мењати само одлуком о измени, односно допуни одлуке о усвајању тог плана (члан 27. ранијег Закона о планирању и уређењу простора — „Службени гласник СРС“, бр. 19/74 и члан 50, став 3. Закона о планирању и уређењу простора — „Службени гласник СРС“, бр. 27/85).

По оцени Суда нису се стекли законом одређени услови за подруштвавања наведеног дела земљишта.

Скиштина општине Врање је писмом Уставног суда Србије од 23. јуна 1987. године, уз доставу наведеног решења о покретању поступка позвана да у року од 10 дана одговори на решење Суда и да достави списак катастарских парцела изван „ужег урбанистичког захвата“ које су оспореном Одлуком одређене као градско грађевинско земљиште, што није учињено.

На основу изнетог Уставни суд је одлучио да поништи спорну одлуку.

(Одлука Уставног суда Србије ИУ бр. 402/86 од 16. јула 1987. године)

УТВРЂИВАЊЕ ЈЕДИНСТВЕНИХ КРИТЕРИЈУМА ЗА РАСПОДЕЛУ СРЕДСТАВА ЗА ЛИЧНЕ ДОХОТКЕ РАДНИКА РАДНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ

Представком групе радника је тражена оцена законитости одредаба Самоуправног споразума о заједничким основима и мерилима за расподелу личних доходака РО ЖТО „Београд“.

У одговору РО ЖТО „Београд“ наводи се да је иницијатива неоснована.

Оспореним одредбама члана 12. Самоуправног споразума предвиђено је да се лични доходак радника по основу вредности послова и радних задатака у организацијама учесницима споразума утврђује на основу аналитичке процене вредности послова изражене у броју бодова и висини вредности бода.

На истом референдуму на коме је усвојен Самоуправни споразум, радници ЖТО „Београд“ усвојили су и Јединствене критеријуме за вредновање текућег рада радника у ООУР-има из делатности превоза и радних заједница. Овим Јединственим критеријумима утврђују се јединствени захтеви (сложеност, одговорност, напори и услови рада) и мерила за вредновање послова и радних задатака по основу текућег рада у ООУР-има и радним заједницама. Оспореним одредбама одређен је метод вредновања послова и радних задатака, односно предвиђено је да документација за вредновање послова и радних задатака за текући рад по методу бодовања, представља попис и опис послова и радних задатака, утврђен самоуправним општим актом на нивоу РО ЖТО „Београд“ о номенклатури занимања и послова у оквиру занимања по делатностима и радним заједницама, у складу са номенклатуром занимања на нивоу Заједнице ЈЖ (систематизација послова и радних задатака) и документација о техничкој опремљености и условима рада.

По оцени Суда, оспорене одредбе Самоуправног споразума и Јединствених критеријума нису у супротности с одредбама чл. 126—129. Закона о удруженом раду којим је прописано да су радници обавезни да утврде основе и мерила за расподелу средстава за личне дохотке и да при утврђивању тих основа и мерила, између осталог, утврђују допринос радника у раду зависно од квантитета и квалитета рада, узимајући у обзир нарочито обим и сложеност рада, као и друге елементе на основу којих се утврђује радни допринос радника. Наиме, из ових одредаба Закона произлази да радници самостално самоуправним општим актима које усвајају референдумом одлучују о томе које ће критеријуме за утврђивање личног дохотка да предвиде и како ће их вредновати.

Као прилог уз Јединствене критеријуме усвојен је Преглед јединственог вредновања послова и радних задатака у РО ЖТО „Београд“. Оспореним одредбама овог Прегледа предвиђено је да ће Раднички савет РО ЖТО „Београд“ формирати заједничку комисију која ће утврдити стварни број извршилаца за обављање послова и задатака наведених у овом табеларном предлогу. Ове одредбе, по оцени Суда, ниоу у супротности са одредбама члана 181, став 2. Закона о удруженом раду, којим је прописано да Раднички савет може за одлучивање о остваривању појединачних права и обавеза радника образовати комисије.

На основу наведеног овлашћења, Раднички савет РО ЖТО „Београд“ на седници од 29. јуна 1985. године донео је Одлуку о формирању Комисије за усклађивање назива послова и утврђивање стварног броја извршилаца на пословима и радним задацима према Прегледу јединственог вредновања послова и радних задатака.

Друга оспорена Одлука Радничког савета РО ЖТО „Београд“ је Одлука о усвајању извештаја комисије за усклађивање назива послова и утврђивање стварног броја извршилаца, од 5. VIII 1985. године. После тога, комисија је сачинила коначан извештај, који је Раднички савет усвојио на седници од 15. X 1985. године. На крају овог поступка Раднички савет РО ЖТО „Београд“ је на седници од 13. XI 1985. године донео Одлуку о усвајању Предлога Комисије за усклађивање назива послова и радних задатака из важећих систематизација ООУР-а са називом послова из Прегледа јединственог вредновања пословања и радних задатака у РО ЖТО „Београд“.

На основу изложеног Уставни суд је оценио да су наведени акти донесени у складу са законом, па зато није прихватио дату иницијативу.

(Решење Уставног суда Србије ИУ бр. 143/86 од 17. IX 1987. године)

РЕШАВАЊЕ СТАМБЕНИХ ПОТРЕБА ДЕФИЦИТАРНИХ КАДРОВА

Представком групе радника иницирано је покретање поступка пред Уставним судом Србије за оцену уставности и законитости поступка доношења одређених одредаба о решавању стамбених потреба за дефицитарне кадрове у Општинском суду Мајданшек.

По наводима подносилаца иницијативе, овај Правилник је донет на поновљеном референдуму пре истека рока од шест месеци, а оспореним одредбама тач. 5. и 6. члана 6. предвиђени критеријуми доводе раднике у неравноправан положај у решавању стамбених потреба. Оспорена одредба става 2. члан 33. Правилника о основама и мерилима није, по мишљењу подносилаца представке, у складу са начелом расподела према резултатима рада.

Правилником о решавању стамбених питања за дефицитарне кадрове, који је усвојен на референдуму 26. II 1987. године утврђени су: кадрови који се сматрају дефицитарним, станови који се наменски прибављају за решавање стамбених питања ових кадрова, мерила и критеријуми за њихову расподелу, органи и поступак за њихову расподелу. Оспореном тач. 5, члана 6. предвиђено је 100 бодова раднику коме је приликом заснивања радног односа по конкурсусу обећан стан, а тач. 6. по основу руководеће функције председнику суда предвиђено је 80 бодова.

Према одредбама члана 35. Закона о стамбеним односима самоуравно право је радника да самостално утврде услове и мерила за расподелу станова, начин и услове давања станова на коришћење. Према ставу Суда, расподела кадровских станова може се вршити ако су унапред обезбеђена средства, утврђени критеријуми и прописан поступак по коме се деле ти станови. Међутим, одредба тач. 5, члана 6. којом је као критеријум предвиђено обећање стана на конкурсусу приликом заснивања радног односа, по оцени Суда, доводи у повлашћен положај одређену категорију радника у односу на друге раднике који према Правилнику такође спадају у дефицитарне кадрове, али им приликом заснивања радног односа није обећан стан. На овај начин се повређује принцип солидарности и уставно и законско начело да рад и резултати рада опредељују материјални и друштвени положај радника на основу једнаких права и одговорности. Имајући у виду напред изложено, као и природу односа која је уређена оспореним Правилником, Суд је на основу члана 38. Закона о поступку пред Уставним судом Србије одлучио да доносиоцу Правилника остави рок како би сам ускладио одредбе Правилника са Законом.

Разматрајући поступак доношења овог Правилника, Уставни суд је из достављене документације утврдио да је у питању акт усвојен на референдуму од 26. II 1987. године по први пут, а да се наводи о неуспелом референдуму односе на Правилник о решавању стамбених потреба радника Радне заједнице. Стога је Суд у односу на поступак доношења и одредбу тачке 6, члана 6. овог Правилника, којом, по оцени Суда, нису прекорачена законска овлашћења из члана 36. Закона о стамбеним односима, одлучио да не прихвати иницијативу.

Суд није нашао основа за прихватање иницијативе у односу на оспорену одредбу ст. 2, члана 33. Правилника о основама и мерилима за утврђивање и распоређивање дохотка и средстава за личне дохотке и за заједничку потрошњу од 30. I 1987. године, којом је предвиђено да председник Суда и комисија, који врше оцену остварених резултата рада радника, могу под одређеним условима, судије ажурне у својој области оценити и као да су пребацили норму у зависности од степена њиховог укупног ангажовања.

Имајући у виду да су овим Правилником предвиђени основи и мерила за утврђивање личног доприноса радника, посебни критеријуми по којима се врши оцена резултата рада радника, начин и поступак саме процене, Суд је оценио да су, у конкретном случају, овлашћења органа који врше оцену личног доприноса радника прецизирана и објективизирана самим актом и представљају примену критеријума и мерила унапред предвиђених и вреднованих Правилником који је донет референдумом. Стога, оспореном одредбом ст. 2, чл. 33. Правилника нису прекорачена законска овлашћења радника из чл. 126. и 129. Закона о удруженом раду.

(Решење Уставног суда Србије ИУ бр. 140/87 од 24. септембра 1987. год.)

Припремио Томислав Вељковић

ОДЛУКЕ СУДА УДРУЖЕНОГ РАДА СРБИЈЕ

НЕЗАКОНИТО РАСПОЛАГАЊЕ ДРУШТВЕНИМ СРЕДСТВИМА И МЕРА ПРЕСТАНКА РАДНОГ ОДНОСА

Радник је предлогу за покретање поступка навео да је у основној организацији био распоређен на послове обезбеђења објеката. Одлуком дисциплинске комисије оглашен је одговорним за тротивправно прибављање нових цеви обложених полиестером с прирубницама. Тврди да је, али уз излазницу, изнео из објекта расходоване полипропиленске црне цеви. Како није учинио тежу повреду радне обавезе за коју је оглашен одговорним, предложио је да суд удруженог рада поништи оспорену одлуку и обавезе основну организацију да га врати на рад.

Основни суд удруженог рада у Шапцу је одлуком РО. 435/86. од 2. децембра 1986. године одбио стављени захтев. У проведеном поступку је утврдио да је подносилац предлога правноснажном кривичном пресудом оглашен кривим због прибављања нових цеви обложених полиестером са прирубницама за које је знао да су прибављене извршењем кривичног дела, чиме је извршио кривично дело прикривања из члана 184. став 1. КЗ СРС. Према одредбама Правилника о кућном реду и обезбеђењу имовине основне организације служба обезбеђења има овлашћење и обавезу да, између осталог, чува и штити имовину предузећа од отуђења, да открива и спречава појаве које би могле нанети штету имовини, да открива прекршаје и кривична дела и хвата њихове извршиоце, да сачува трагове извршених кривичних дела и да предузима друге потребне мере да би се друштвена имовина сачувала. У конкретном слу-